

Regeringskansliet
Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten
103 33 Stockholm

Stockholm 13 februari 2020

s.remissvar@regeringskansliet.se
stefan.oscarson@regeringskansliet.se

Ett bättre premiepensionssystem (SOU 2019:44)

FAR har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet *Ett bättre premiepensionssystem (SOU 2019:44)*. FAR får med anledning av detta anföra följande.

Enligt kommittédirektiven ska utredningen formulera ett mål för premiepensionssystemet och fond-torget roll för att uppnå det målet. Vidare ska en valmiljö skapas som ska vara pålitlig och säker samt erbjuda pensionsspararna valfrihet.

Utredningen ska också ta fram ett förslag till regelverk för ett upphandlat fondtorg för premiepensionen samt en lag som reglerar en ny myndighet som ska ha till uppgift att upphandla fonder och förvalta fondtorget. Därefter ska utredningen i ett andra steg förbereda och genomföra bildandet av den nya myndigheten.

FAR är positiv till att Pensionsmyndigheten formulerar mål för sin verksamhet och att en pålitlig valmiljö med valfrihet finns etablerad.

Nuvarande modell för premiepension etablerades under 2019 och de långsiktiga effekterna kan ännu inte utvärderas. Föregående modell fanns under ungefär tjugo år. Modellen som infördes 2019 hanterade och åtgärdade de områden där det fanns identifierade brister.

FAR konstaterar att de förändringar som infördes under 2019 inte har kunnat utvärderats och motiv till upphandlat fondtorg baserat på erfarenhet av nuvarande modell därmed saknas.

Att genomföra de förslag som presenteras i SOU 2019:44 medför stora konsekvenser för individ och samhälle.

FAR anser att konsekvensanalysen för kritiska områden är ofullständig och vill kort belysa ett antal områden där ytterligare utredning erfordras.

Bolagsstyrning

Den svenska modellen för bolagsstyrning riskerar att utarmas på grund av att dels maktkoncentrationen ökar väsentligt för Pensionsmyndigheten dels att ett aktivt ägarutövande inte kommer att utövas. Därtill kan det ifrågasättas om staten ska ha detta väsentliga inflytande.

Till detta kan läggas att om pensionsmedlen placeras i utländska aktörers fonder är det en stor risk att ägarutövande blir mycket begränsat.

Kapitalförsörjning

För de svenska bolagen är aktiemarknaden en viktig del av kapitalförsörjningen, där *kan* mindre bolag växa genom att erhålla finansiering och få tillgång till aktiva ägare. Genom att koncentrera pensions-medlen till ett begränsat antal fonder riskeras att tillgången på kapital begränsas.

Hållbarhet

Hållbara investeringar är idag ett viktigt begrepp men det finns svårigheter med definitionen. Det finns olika initiativ och standarder att förhålla sig till samtidigt som vissa frågor har flera sidor. Ett exempel; Är en fond som har noll i koldioxidavtryck hållbar? Är det skillnad om fonden endast investerar i kärnkraft?

Det finns redan idag lagkrav på att svenska fonder ska presentera på vilket sätt fonden förhåller sig till hållbarhet. Att Pensionsmyndigheten ska definiera och kräva viss hållbarhet förefaller ohållbart då reglering, självreglering och marknad redan arbetar med frågan.

Problemställningar med avseende på placeringar i indexprodukter

Det är idag många investerare som väljer att placera i indexfonder och eftersom dessa oftast har lägre avgifter bedöms dessa ha en fördel att komma med i ett upphandlat fondtorg. Konsekvenserna av att premiepensionens betydande medel, storleksmässigt, placeras med indexförvaltning behöver belysas ytterligare i utredningen.

Urval av fonder

Genom att begränsa antalet fonder skapas mycket stora fonder, inte minst AP7, som kommer att förvalta betydande kapital. För en normalstor fond som kommer med i ett upphandlat fondtorg kan de stora kapitalflödena innebära problem med att bibehålla förvaltningsstrategi och därmed avkastning. En viktig parameter för upphandling uppges vara historisk avkastning. Om förutsättningarna väsentligt ändras för aktivt förvaltade fonder kan det innebära

utmaningar vad gäller god avkastning. Konsekvenserna av att ha färre och större fonder behöver belysas ytterligare.

FAR

Susanne Sundvall
Ordförande FAR:s Specialistgrupp för finansiella företag